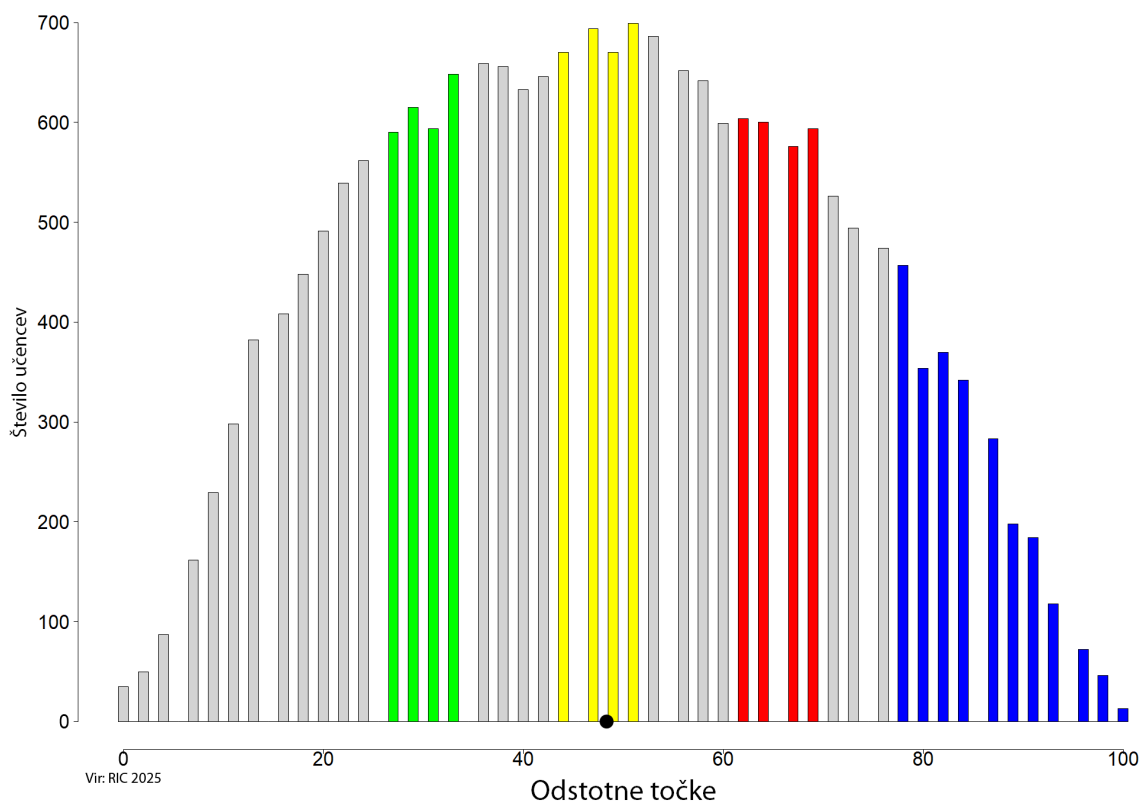

Predmetna komisija za slovenščino

Opisi dosežkov učencev 6. razreda na nacionalnem preverjanju znanja

Porazdelitev točk pri predmetu SLOVENŠČINA (NPZ, 6. razred, 2025, N = 20349)

Slika: Porazdelitev točk pri slovenščini, 6. razred

ZELENO OBMOČJE

Zeleno območje označuje učence, katerih skupni dosežki določajo mejo *spodnje četrtine dosežkov* (glede na druge dosežke). V tem območju je 10 % učencev; njihovi dosežki so višji od spodnjih 20 % in nižji od 70 % preostalih dosežkov.

V **I. delu** preizkusa so v zelenem območju štiri naloge, tri v celoti in ena delno:

- **Naloga 1** je preverjala slogovno zmožnost. Učenci so morali določiti okoliščine nastanka besedila – avtorja izhodiščnega besedila (ime in priimek sta morala biti pravopisno pravilno napisana).
- **Naloga 2** je preverjala razumevanje prebranega besedila. Učenci so morali med štirimi odgovori prepoznati temo besedila.
- **Naloga 10** je preverjala jezikovno zmožnost, in sicer poimenovalno. Učenci so morali med danimi besedami izločiti dve, ki ne spadata v isto besedno družino kot ostale.
- **Naloga 13 b** je preverjala metajezikovno zmožnost. Učenci so morali določiti spol samostalnika *sol*. Naloga je bila izbirnega tipa.

Naloge zelenega območja so preverjale zmožnosti prve in druge taksonomske stopnje (znanje, razumevanje), po UN pa minimalne standarde znanja.

V **II. delu** preizkusa ni bilo nobene naloge v zelenem območju.

RUMENO OBMOČJE

Rumeno območje označuje učence, katerih skupni dosežki določajo mejo *med polovicama dosežkov*. V tem območju je 10 % učencev; njihovi dosežki so višji od spodnjih 45 % in hkrati nižji od 45 % preostalih dosežkov.

V **I. delu** preizkusa so v rumenem območju tri naloge:

- **Naloga 4** je preverjala zmožnost razumevanja prebranega besedila, in sicer povzemanja bistvenih podatkov. Učenci so morali v obliki povedi odgovoriti, zakaj soli pravimo tudi *belo zlato*. Vrednotila se je tudi jezikovna pravilnost.
- **Naloga 7** je preverjala zmožnost razumevanja prebranega besedila, in sicer povzemanja bistvenih podatkov. Učenci so morali napisati, kaj velja za sol in kaj za solni cvet. Naloga je bila povezovalnega tipa.
- V **nalogi 8** so morali učenci dokazati razumevanje prebranega besedila in povzeti bistvene podatke. Napisati so morali dve razliki med Sečoveljskimi in Strunjanskimi solinami.

Naloge rumenega območja so preverjale zmožnost druge in tretje taksonomske stopnje (razumevanje, uporaba, sinteza), naloga 4 pa tudi zmožnost prve taksonomske stopnje (znanje). Po UN so naloge rumenega območja preverjale minimalne standarde znanja.

V **II. delu** preizkusa je v rumenem območju ena naloga:

- **Naloga 3** je preverjala zmožnost razumevanja prebranega besedila in obenem usvojitev literarnovednega znanja. Učenci so morali namreč prepoznati glavni književni osebi in stransko književno osebo. Naloga je bila povezovalnega tipa.

Naloga rumenega območja je preverjala zmožnost druge taksonomske stopnje (razumevanje), po UN pa minimalni standard znanja.

RDEČE OBMOČJE

Rdeče območje označuje učence, katerih skupni dosežki določajo mejo *zgornje četrte dosežkov*. V tem območju je 10 % učencev; njihovi dosežki so višji od spodnjih 70 % in nižji od 20 % preostalih dosežkov.

V **I. delu** preizkusa je v rdečem območju pet nalog:

- **Naloga 3** je preverjala zmožnost razumevanja izhodiščnega besedila. Učenci so morali s številkami označiti zaporedje korakov, kako poteka pridobivanje soli.
- **Naloga 5** je preverjala zmožnost razumevanja izhodiščnega besedila. Učenci so morali odgovoriti, v katerem letnem času poteka pridobivanje soli, in iz besedila izpisati poved, iz katere lahko to razberemo.
- **Naloga 6** je preverjala zmožnost razumevanja izhodiščnega besedila. Učenci so morali napisati, v čem se kristalizacijske grede v slovenskih solinah ločijo od drugih največjih po svetu. Pri tej nalogi se je preverjala tudi jezikovna pravilnost.
- **Naloga 9** je preverjala zmožnost razumevanja izhodiščnega besedila. Učenci so morali ob danem odgovoru tvoriti pomensko in oblikovno ustrezno vprašalno poved v skladu z izhodiščnim besedilom. Pri tej nalogi se je vrednotila tudi jezikovna pravilnost.
- **Naloga 12** je preverjala jezikovno, in sicer skladijsko zmožnost. Učenci so morali iz niza besed tvoriti pomensko in oblikovno ustrezno poved.
- **Postavka 16 A** je preverjala zmožnost tvorjenja besedila. Učenci so morali v krajšem zaokroženem besedilu napisati, kje so Sečoveljske soline in kaj v njih pridobivajo, navesti dve zanimivosti, zaradi katerih je Sečoveljske soline vredno obiskati, ter napisati nekaj osnovnih podatkov o ceni družinske vstopnice in o odprtosti parka, ki so jih morali razbrati iz naloge.

Naloge rdečega območja so preverjale zmožnosti vseh treh taksonomskih stopenj, po UN pa minimalne standarde znanja.

V **II. delu** preizkusa so v rdečem območju štiri naloge:

- **Naloga 2** je preverjala zmožnost razumevanja izhodiščnega besedila. Učenci so morali odgovoriti, o čem predvsem govori besedilo, tj. določiti temo izhodiščnega umetnostnega besedila.
- **Naloga 6** je preverjala recepcijsko zmožnost, in sicer zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja književne osebe. Učenci so morali na podlagi izpisanega dela besedila s svojimi besedami pojasniti, ali je Maj vesel, da z Martinom nista doma.
- **Naloga 7** je preverjala recepcijsko zmožnost, in sicer zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja književne osebe. Učenci so morali na podlagi izpisanega dela besedila s svojimi besedami pojasniti, zakaj Martin meni, da je Maj neresen.
- **Naloga 9** je preverjala recepcijsko zmožnost. Učenci so morali navesti v besedilu omenjeni predmet, po katerem je mogoče sklepati, da se zgodba dogaja v sodobnem času.

Naloge so preverjale zmožnost druge taksonomske stopnje (razumevanje), naloga 2 pa zmožnost tretje taksonomske stopnje (sinteza). Vse naloge rdečega območja so po UN preverjale minimalne standarde znanja.

MODRO OBMOČJE

Modro območje označuje učence, katerih skupni dosežki so v *zgornji desetini dosežkov*. V tem območju je 10 % učencev z najvišjimi dosežki; njihovi dosežki so višji od 90 % dosežkov.

V **I. delu** preizkusa je v modrem območju šest nalog, tri v celoti in dve delno:

- **Naloga 11** je preverjala jezikovno zmožnost, in sicer skladenjsko. Učenci so morali trdilno poved pretvoriti v pomensko in oblikovno ustrezno nikalno poved.
- **Naloga 13 a** je preverjala metajezikovno zmožnost. Učenci so morali obkrožiti, da je *sol* edninski samostalnik.
- **Naloga 14 a** je preverjala metajezikovno zmožnost. Učenci so morali prepoznati, v čem se razlikujeta glagola (*prebivali so, je bilo*). Naloga je bila izbirnega tipa.
- **Naloga 14 b** je preverjala metajezikovno zmožnost. Učenci so morali osebni glagolski obliki postaviti v nedoločnik.
- **Naloga 15** je preverjala jezikovno zmožnost, in sicer pravopisno. Učenci so morali v povedi prepoznati pravopisni napaki in ju popraviti.
- **Postavka 16 B** je preverjala jezikovno zmožnost. Učenci so morali napisati jezikovno pravilno in slogovno ustrezno krajše zaokroženo besedilo o Sečoveljskih solinah.

Naloge modrega območja so preverjale zmožnosti prve in druge taksonomske stopnje (znanje in uporaba), po UN pa minimalne standarde znanja.

V **II. delu** preizkusa je v modrem območju pet nalog, tri v celoti in dve delno:

- **Naloga 4** je preverjala recepcijsko zmožnost – zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja književne osebe. Učenci so morali k trditvam pripisati ustrezna imena književnih oseb.
- **Naloga 5** je preverjala recepcijsko zmožnost in usvojitev literarnovednega znanja. Učenci so pri tej nalogi izkazali zmožnost ločevanja realnega in domišljjskega prostora in časa ter ustvarjanja domišljjske predstave o tem. Napisati so morali, kako dogajalni prostor in čas ustvarjata tematično vzdušje. Pri tej nalogi se je vrednotila tudi jezikovna pravilnost zapisa v obliki povedi.
- **Naloga 8** je preverjala recepcijsko zmožnost – zmožnost doživljanja, razumevanja in vrednotenja književne osebe. Učenci so morali presoditi, ali sta Martin in Maj ravnala prav, ko sta napadla Makslo, in svoje mnenje utemeljiti. Pri tej nalogi se je vrednotila tudi jezikovna pravilnost zapisa v obliki povedi.
- **Postavka 10 A** je preverjala recepcijsko zmožnost in zmožnost tvorjenja krajšega zaokroženega besedila. Učenci so morali napisati dve Martinovi značajski lastnosti in ju utemeljiti s primeroma iz odlomka, pojasniti, zakaj se Majevo ravnanje v odlomku spremeni, ter utemeljiti, ali se jim zaključek odlomka zdi verjeten.
- **Postavka 10 B** je preverjala jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost krajšega tvorjenega besedila.

Naloge modrega območja so preverjale zmožnosti druge in tretje taksonomske stopnje (razumevanje, uporaba, analiza, sinteza, vrednotenje), po UN pa minimalne standarde.

NAD MODRIM OBMOČJEM

Nalog, ki so v območju nad modrim, v 65 % primerov ne rešijo niti učenci z najvišjimi skupnimi dosežki.

V **II. delu** preizkusa je v območju nad modrim ena naloga:

- **Naloga 1** je preverjala usvojitev literarnovednega znanja. Učenci so morali prepoznati in utemeljiti, da izhodiščno besedilo ni dramsko.

Naloga je preverjala zmožnosti prve in druge taksonomske stopnje (znanje, razumevanje, uporaba), po UN pa minimalni in delno temeljni standard.

Specifikacijska tabela (slovenščina, 6. razred, NPZ 2025)

I. del, neumetnostno besedilo: *Sol – belo zlato Strunjana in Sečovelj* (Prirejeno po: https://www.mladinska.com/moj_planet/potepanja_po_sloveniji/2475, dostopno 20. 6. 2020.)

Naloga	Točke	Zmožnost	Standard Učenec/Učenka pokaže zmožnost tako, da:	Jezikoslovni izraz	Taksonomska stopnja	Območje
1	1	slogovna zmožnost	določi okoliščine nastanka sprejetega besedila (4., 5., 6. r.) (UN, str. 54)		razumevanje	zeleno
2	1	zmožnost enosmernega sporazumevanja – razumevanje prebranega besedila	povzame temo besedila (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52)		razumevanje	zeleno
3	1	zmožnost enosmernega sporazumevanja – razumevanje prebranega besedila	povzame bistvene podatke (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52)		razumevanje	rdeče
4	1	zmožnost enosmernega sporazumevanja – razumevanje prebranega besedila	povzame bistvene podatke (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52)		sinteza	rumeno
	1	jezikovna in slogovna zmožnost	tvori slovnično in pravopisno pravilne ter poimenovalno in slogovno ustrezne povedi		znanje, uporaba	
5	1	zmožnost enosmernega sporazumevanja – razumevanje prebranega besedila	povzame bistvene podatke (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52)		razumevanje	rdeče
6	1	zmožnost enosmernega sporazumevanja – razumevanje prebranega besedila	povzame bistvene podatke (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52)		razumevanje, sinteza	rdeče
	1	jezikovna in slogovna zmožnost	tvori slovnično in pravopisno pravilne ter poimenovalno in slogovno ustrezne povedi		znanje, uporaba	
7	1	zmožnost enosmernega sporazumevanja – razumevanje prebranega besedila	povzame bistvene podatke (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52)		razumevanje	rumeno
8	1	zmožnost enosmernega sporazumevanja – razumevanje prebranega besedila	povzame bistvene podatke (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52)		razumevanje, sinteza	rumeno
9	1	zmožnost enosmernega sporazumevanja – razumevanje prebranega besedila jezikovna in slogovna zmožnost – skladijska	vpriša po danih delih povedi ter tvori pomensko in oblikovno ustrezne vprašalne povedi (4., 5., 6. r.) (UN, str. 53)	vprašalna poved (4. r., str. 25)	razumevanje, uporaba	rdeče
	1	jezikovna in slogovna zmožnost	tvori slovnično in pravopisno pravilne ter poimenovalno in slogovno ustrezne povedi		znanje, uporaba	
10	1	jezikovna in slogovna zmožnost – poimenovalna	k danim besedam doda besede iz iste besedne družine (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52)	besedna družina (5. r., str. 25)	znanje	zeleno
11	1	jezikovna in slogovna zmožnost – skladijska	pretvori trdilno poved v nikalno ter tvori pomensko in oblikovno ustrezno nikalno poved (5., 6. r.) (UN, str. 53)	nikalna poved (4. r., str. 25)	znanje, uporaba	modro
12	1	jezikovna in slogovna zmožnost – skladijska	iz niza besed tvori pomensko in oblikovno ustrezno poved (4., 5., 6. r.) (UN, str. 53)	pripovedna poved (4. r., str. 25), trdilna poved (4. r., str. 25)	uporaba	rdeče

Naloga	Točke	Zmožnost	Standard Učenec/Učenka pokaže zmožnost tako, da:	Jezikoslovni izraz	Taksonomska stopnja	Območje
13 a	1	metajezikovna zmožnost	razume, uporablja in ponazori jezikoslovne izraze, navedene v UN, (4., 5., 6. r.) (UN, str. 54)	edninski samostalnik, množinski samostalnik (5. r., str. 25)	znanje, uporaba	modro
13 b	1	metajezikovna zmožnost	dani besedi iz besedila določi oblikovne lastnosti – pri tem uporablja jezikoslovne izraze, navedene v UN, (5., 6. r.) (UN, str. 54)	spol: moški, ženski, srednji (5. r., str. 25)	znanje	zeleno
14 a	1	metajezikovna zmožnost	danim besedam iz besedila določi oblikovne lastnosti – pri tem uporablja jezikoslovne izraze, navedene v UN, (5., 6. r.) (UN, str. 54)	število (5. r., str. 25), oseba (6. r., str. 25), časovna oblika (6. r., str. 25)	znanje, uporaba	modro
14 b	2	metajezikovna zmožnost	razume, uporablja in ponazori jezikoslovne izraze, navedene v UN, (4., 5., 6. r.) (UN, str. 54)	glagol, neosebna oblika: nedoločnik (6. r., str. 25)	znanje, uporaba	modro
15	1	jezikovna in slogovna zmožnost – pravopisna	v besedilih drugih prepozna pravopisne napake in jih odpravi (4., 5., 6. r.) (UN, str. 54)		znanje, uporaba	modro
16 A	4	zmožnost enosmernega sporazumevanja – tvorjenje besedila	tvori ustrezno, smiselno in razumljivo besedilo, skladno z jezikovno in slogovno normo knjižne zvrsti, (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52)		uporaba, Razumevanje, sinteza	rdeče
16 B	2	jezikovna in slogovna zmožnost	tvori slovnično in pravopisno pravilne ter poimenovalno in slogovno ustrezne povedi		znanje, uporaba	modro

II. del, umetnostno besedilo: Nina Mav Hrovat: *Orientacisti na sledi morilcu*. Dob pri Domžalah: Miš, 2010. 141–143.

Naloga	Točke	Zmožnost		Standard	Strokovni izrazi	Taksonomska stopnja	Območje
		Izpis zmožnosti iz UN		Učenec/Učenka pokaže zmožnost tako, da:			
1	1	usvojitev literarnovednega znanja		pozna, razume in uporablja literarnovedne izraze, navedene v učnem načrtu, (4., 5., 6. r.) (UN, str. 57)	dramatika (6. r.) (str. 32), pripovedništvo (6. r.) (str. 32)	znanje, razumevanje, uporaba	nad modrim
2	1	receptijska zmožnost	razumevanje prebranega besedila	odgovori na vprašanja o prebranem besedilu – pove, o čem govori umetnostno besedilo, (4., 5., 6. r.) (UN, str. 55)		sinteza	rdeče
3	1	receptijska zmožnost in usvojitev literarnovednega znanja	razumevanje prebranega besedila	odgovori na vprašanja o prebranem besedilu – pove, katere so glavne književne osebe, (4., 5., 6. r.) (UN, str. 55)	književna oseba: glavna, stranska (5. r.) (str. 31)	razumevanje	rumeno
4	2	receptijska zmožnost	doživljanje, razumevanje in vrednotenje književne osebe	poišče nekaj glavnih motivov za ravnanje književne osebe (4., 5., 6. r.) (UN, str. 55)		razumevanje	modro
5	1	receptijska zmožnost in usvojitev literarnovednega znanja	ločevanje realnega in domišljjskega dogajalnega prostora in časa ter ustvarjanje njune domišljjske predstave	ubesedi svojo predstavo dogajalnega prostora/časa (4., 5., 6. r.) (UN, str. 55)	dogajalni/književni prostor (5. r.) (str. 31), dogajalni/književni čas (5. r.) (str. 31)	razumevanje, sinteza	modro
	1	jezikovna zmožnost	slovnična in pravopisna pravilnost ter poimenovalna in slogovna ustreznost			znanje, uporaba	
6	1	receptijska zmožnost	doživljanje, razumevanje in vrednotenje književne osebe	poišče nekaj glavnih motivov za ravnanje književne osebe (4., 5., 6. r.) (UN, str. 55)		razumevanje	rdeče
7	1	receptijska zmožnost	doživljanje, razumevanje in vrednotenje književne osebe	poišče nekaj glavnih motivov za ravnanje književne osebe (4., 5., 6. r.) (UN, str. 55)		razumevanje	rdeče
8	1	receptijska zmožnost	doživljanje, razumevanje in vrednotenje književne osebe	poišče nekaj glavnih motivov za ravnanje književnih oseb in jih utemelji (4., 5., 6. r.) (UN, str. 55)		sinteza, vrednotenje	modro
	1	jezikovna zmožnost	slovnična in pravopisna pravilnost ter poimenovalna in slogovna ustreznost			znanje, uporaba	

Naloga	Točke	Zmožnost		Standard	Strokovni izrazi	Taksonomska stopnja	Območje
		Izpis zmožnosti iz UN		Učenec/učenka pokaže zmožnost tako, da:			
9	1	repcijska zmožnost	razumevanje prebranega besedila	odgovori na vprašanja o prebranem besedilu (4., 5., 6. r.) (UN, str. 55)		razumevanje	rdeče
10 A	4	repcijska zmožnost ter zmožnost tvorjenja besedil o um. besedilih in ob njih	razumevanje prebranega besedila	svoje ugotovitve o umetnostnem besedilu skladno s cilji v tem UN predstavi ter vrednoti in utemelji svoje mnenje (UN, str. 55)		sinteza, vrednotenje	modro
10 B	2	jezikovna zmožnost	slovnična in pravopisna pravilnost ter poimenovalna in slogovna ustreznost	tvori ustrezno, smiselno in razumljivo besedilo, skladno z jezikovno in slogovno normo knjižne zvrsti (4., 5., 6. r.) (UN, str. 52)		znanje, uporaba	modro

I. DEL

Sol – belo zlato Strunjana in Sečovelj

Besedilo in fotografija: Matej Zalar

Včasih je bilo soli zelo malo. Pravijo celo, da je bila dražja kot zlato. Na slovenski obali pa je bilo tega belega zlata vedno dovolj. Bila je med najboljšimi na svetu in tako je še danes. Sol iz Sečoveljskih solin kupujejo tudi na japonskem cesarskem dvoru!

V solinah so delale cele družine

Nekoč so bile soline v Kopru, Izoli, Strunjanu, Luciji in Sečovljah. Solinarji so s celotno družino poletje preživel v solinarskih hišah. Prebivali so v zgornjem nadstropju, v pritličju pa je bilo skladišče za sol.

V Sečoveljskih solinah je nekoč stalo kar 400 solinarskih hiš in v njih je v sezoni živelo 2500 ljudi. Pozneje so opustili srednjeveški način pobiranja soli. V zadnjih letih ga ponovno vzpostavljajo v solinarskem muzeju na prostem.

Kristalizacijske grede

Snežno bela sol

V Sečovljah in Strunjanu pridobivajo sol na 700 let star, povsem naraven način. Morsko vodo pretakajo v zaporednih bazenih, da počasi izhlapeva. Ostane slanica in to pretočijo v druge bazene – kristalizacijske grede. Te so v največjih solinah na svetu po navadi betonske ali asfaltirane. Na naši obali pa so naravne, iz blata, ki ga prekriva tanka plast petole – to je naravna sluzasta preproga iz mikroorganizmov. Ti preprečujejo, da bi se kristali soli pomešali z blatom, zato ostanejo snežno beli in popolnoma čisti.

Ko vsa voda izhlapi, solinar na dan nagradi tudi 300 kilogramov soli. Z vozički na tirnicah jo odpeljejo v poseben prostor, ki ga imenujejo odcedišče. Sol še dve leti sušijo v vrečah, ki prepuščajo zrak.

Nepogrešljiva sol

Sol uporabljamo za različne namene: najbolj razširjena je kot začimba, z njo pozimi posipavajo ceste, nepogrešljiva je v ribji predelovalni industriji ter v industriji usnja, uporabljajo jo tudi za konzerviranje in še in še.

Nekaj posebnega je solni cvet: to so drobni kristali soli, ki nastajajo na gladini slanice. So zelo dragocen pridelek, saj jih solinar lahko nabere le nekaj kilogramov na dan in še to samo v brezvetrju. Že najmanjši val namreč kristal potisne na dno. Solnega cveta ne dodajamo med kuhanjem, ampak z njim solimo jedi, ki so že servirane na krožniku – na primer solato ali jajca.

Strunjan in Sečovlje

Strunjanske soline so bile od nekdaj najmanjše in tudi danes v njih poberejo le malo soli. Sečoveljske soline pa so velike 650 hektarov, kar je več kot 900 nogometnih igrišč. V njih je Muzej solinarstva z zanimivo maketo solin. Tam lahko vidimo, kako so nekoč živeli in delali solinarji. Tako soline v Strunjanu kot v Sečovljah so zaščitene kot krajinski park.

Sožitje človeka in narave

V Sečoveljskih solinah so našli kar 292 različnih vrst ptic. Nekoč je pozimi priletelo celo nekaj plamencev. Ptice izbirajo mirne kraje in soline to zagotovo so. Mi pa se lahko v solinah prepričamo, kako so znali naši predniki živeti z naravo, ne da bi jo uničevali.

(Prirejeno po: https://www.mladinska.com/moj_planet/potepanja_po_sloveniji/2475.
Pridobljeno: 20. 6. 2020.)

II. DEL

Nina Mav Hrovat

ORIENTACISTI NA SLEDI MORILCU

»Mami je zagotovo v skrbah!« je zastokal.

»Še dobro, da naju ni doma! Verjetno so vsi čisto iz sebe! To morajo biti tečni!« se je trpko nasmehnil Maj in stožilo se mu je po varnem zavetju doma.

Legla sta, se prepustila vsak svojim mislim in zaspala. Kdo ve, koliko časa sta spala, saj jima je temna klet otopela vse čute o času in prostoru. Bila sta utrujena in otožna. Polna melanholije¹ in negativnih čustev, ki sta jih zadrževala in jim nista pustila na plan. Tako sta spala, na mrzlih, vlažnih tleh, skrčena v dve gubi in s hrbtoma tesno drug ob drugem, da sta se grela in si dajala občutek varnosti, toplote in bližine.

Prebudila sta se ... še vedno v kleti! Še vedno ujeta! V temi!

»Morava od tod, Maj! Morava!«

»Se strinjam! Kako pa?!«

»Nekako ... nekje ... mora biti izhod!« je dobil novih moči Martin in že začel preiskovati steno ter se pomikati proti vratom.

»Kam pa greš?«

»Poiščiva kaj, s čimer bi lahko odprla vrata!«

»Zanimivo! Mogoče kljuko, ki je ni?«

»Ne bodi prismojen! Si že kdaj videl vlomilce, ki vlamljajo s kljuko?!«

»Ne, sploh še nikoli nisem videl vlomilcev v živo! Po televiziji že, to ne rečem,« je modroval Maj.

»Si že videl, kako so odprli vrata z lasno sponko ali čim podobnim?«

»Ne. Sem pa videl, da so uporabili plastični eksploziv! Tudi nama bi prav prišel!«

»Maj, zresni se! Jaz ne bom ostal tukaj! Ti pa zaradi mene lahko!«

»Prav, grem pom...« je še uspel izreči Maj, potem pa se je zvrnil po tleh, kot je bil dolg in širok. Počilo je, kot bi padla klada, in zraven je besno zarobantil.

»Kaj pa počneš?!« se je prestrašil Martin.

»Mater lamber blesav!« je zarobantil Maj in še enkrat brcnil v vedro, v katerem sta dobila vodo, da se je polilo še tisto malo, kar je bilo v njem.

»Neroda!«

»Jaz? Pa ti glej pred sabo v temi!«

»Ne morem. Prižgi mobi!«

»Ne, varčujem z baterijo!«

Maj je pobral vedro in ga podržal v roki, da ne bi še enkrat padel čezenj.

»Poskusiva s tem plohom²,« je predlagal Martin. »Lahko ga dava čez stolico³ in privzdigneva vrata. Mogoče se bodo snela s tečajev!«

»Super ideja!« se je navdušil Maj.

¹ melanholija – otožnost, žalost

² ploh – debelejša deska

³ stolica – lesena priprava, navadno s štirimi nogami, na kateri se žaga

Martin je kar v temi otipal stolico in jo zvlekel k vratom. Nato je privlekel še desko.

»Lahko bi mi pomagal!« se je jezil na Maja, ki je še vedno stal sredi prostora z vedrom v roki.

»Posveti, ti bizgec!« je ukazal Martin in Maj je pritisnil na mobilnik.

»Ne bo šlo! Deska je predebela. Ne morem je potisniti pod vrata!« je razočarano ugotovil in nesrečno težkal desko v rokah. Potem se je povzpел na stolico, da bi pogledal, če se mu zgoraj utrne kakšna boljša zamisel oziroma pokaže kakšna nova možnost za pobeg.

V tistem trenutku sta slišala, kako je nekdo vtaknil kljuko v vrata, in otrpnila sta. Luč je zasvetila in ju zaslepila.

»Zdaj!« je zavpil Martin in roki sta se mu kar samodejno sprožili.

Zamahnil je z desko in Maksu prisolil krepak udarec v glavo. Možakar se je opotekel in klenil na kolena.

Maj, ki je doslej stal kot okamenel z vedrom v roki, se je zavedel in napol oslepljen od močne svetlobe še sam zamahnil z vedrom po orjakovi betici. Zdonelo je kot v zvoniku in Maks se je nezavesten zgrudil na tla.

»Vrv!« je še zaklical Maj in fanta sta složno pograbila vrv in zvezala nogi nezavestnemu ugrabitelju. Srce jima je bilo, kot bi hotelo odleteti proč. K sreči je Martin poznal nekaj pametnih vozlov. Tokrat se je v naglici odločil za ribiški voz, ki mu je že večkrat pomagal, da je ujel lepo, veliko ribo, ki mu ni mogla uiti. Upal je, da se tudi Maks zlepa ne bo zbudil in ušel!

(Odlomek.)

(Nina Mav Hrovat: *Orientacisti na sledi morilcu*. Dob pri Domžalah: Miš, 2010. 141–143.)

I. DEL

Naloge iz I. dela se navezujejo na besedilo *Sol – belo zlato Strunjana in Sečovelj*. Pozorno preberi izhodiščno besedilo in reši naloge.

1. Kdo je avtor izhodiščnega besedila?

(1 točka)

2. O čem predvsem piše avtor besedila? Obkroži.

- A O uporabnosti in prodaji soli po svetu.
- B O pridobivanju soli v slovenskih solinah.
- C O pridobivanju soli po svetu.
- Č O gnezdenju ptic v slovenskih solinah.

(1 točka)

3. Kako poteka pridobivanje soli? S številkami od 1 do 5 označi pravilno zaporedje.

- _____ Prelivanje slanice v kristalizacijske grede.
- _____ Prevoz soli do odcedišča.
- _____ Pretakanje morske vode v bazenih.
- _____ Grabljenje soli.
- _____ Sušenje soli v vrečah.

(1 točka)

4. Zakaj soli pravimo tudi *belo zlato*? Odgovori v obliki povedi.

(2 točki)

5. V katerem letnem času poteka pridobivanje soli? Iz besedila izpiši poved, iz katere lahko to razberemo.

Letni čas: _____

Izpis povedi: _____

(1 točka)

6. V čem se kristalizacijske grede v slovenskih solinah ločijo od drugih največjih po svetu? Odgovori v obliki povedi.

(2 točki)

7. Kaj velja za sol in kaj za solni cvet? Pomagaj si z delom besedila *Nepogrešljiva sol*. Na vsako črtico napiši ustrezno številko.

_____ Z njo pozimi posipavajo ceste.	1 sol
_____ Nabira se samo v brezvetrju.	2 solni cvet
_____ Uporablja se le v že pripravljenih jedeh.	
_____ Dnevni pridelek je večji.	
_____ Uporablja se v industriji.	

(1 točka)

8. Ponovno preberi odstavek z naslovom *Strunjan in Sečovelje*. Kako se razlikujejo Sečoveljske soline od Strunjanskih? Napiši dve razliki.

Dve razliki: _____

(1 točka)

9. Odgovoru pripiši ustrezno vprašalno poved. Pri tem upoštevaj vsebino dela besedila *V solinah so delale cele družine*.

Vprašanje	Odgovor
	V pritličju solinarske hiše.

(2 točki)

10. Kateri dve besedi ne spadata v isto besedno družino kot druge? Prečrtaj ju.

sol soline solinar sluzast soliti slovenski solinarski

(1 točka)

11. Zanikaj poved.

Jajce bo začinila s solnim cvetom.

(1 točka)

12. Iz spodnjih besed tvori smiselno in jezikovno pravilno poved, ki bo ustrezala vsebini izhodiščnega besedila.

mного, v, ptica, soline, živeti

(1 točka)

13. Preberi poved.

V Strunjanu in Sečovljah pridobivajo sol na 700 let star način.

13. a) Obkroži pravilni odgovor ob poševnici.

Podčrtana beseda *sol* je *edninski / množinski* samostalnik.

(1 točka)

13. b) Katerega spola je podčrtani samostalnik *sol*? Obkroži.

A Moškega.

B Ženskega.

C Srednjega.

(1 točka)

14. Preberi poved.

Prebivali so v zgornjem nadstropju, v pritličju pa je bilo skladišče za sol.

14. a) V čem se razlikujeta podčrtana glagola? Obkroži.

A V časovni obliki.

B V osebi.

C V številu.

(1 točka)

14. b) Glagola postavi v nedoločnik.

so prebivali – _____

je bilo – _____

(2 točki)

15. V povedi sta dve pravopisni napaki. Popravi ju.

Povsot po svetu cenijo Slovensko sol.

(1 točka)

16. Predstavljaljaj si, da si Saša Kovač. Za šolski časopis napiši krajše zaokroženo besedilo, s katerim bralcem predlagaš, da naj med poletnimi počitnicami obišejo Sečoveljske soline.

V besedilu napiši,

- kje so Sečoveljske soline in kaj v njih pridobivajo,
- dve zanimivosti, zakaj je Sečoveljske soline vredno obiskati,
- koliko stane družinska vstopnica, če bi šli na ogled julija, in kdaj je park takrat odprt.

Upoštevaj spodnje podatke in izhodiščno besedilo. Piši na naslednji strani.

Odpiralni čas:

poleti: od 8.00 do 21.00

pozimi: od 8.00 do 17.00

<i>Vstopnina</i>	<i>Sezona 1 (1. 4.–31. 10.)</i>	<i>Sezona 2 (1. 11.–31. 3.)</i>
<i>Odrasli</i>	7 €	6 €
<i>Dijaki, študenti, upokojenci</i>	5 €	4 €
<i>Otroci do 6. leta</i>	Brezplačno	Brezplačno
<i>Družinska vstopnica</i>	16 €	14 €
<i>Letna vstopnica</i>		28 €

A	4
B	2

Lahkih nog naokrog

II. DEL

Naloge iz II. dela se navezujejo na besedilo Nine Mav Hrovat *Orientacisti na sledi morilcu*. Pozorno preberi izhodiščno besedilo in reši naloge.

1. Ali je izhodiščno besedilo dramsko? Obkroži in utemelji.

DA NE

Utemeljitev: _____

(1 točka)

2. O čem predvsem govori besedilo?

(1 točka)

3. Kdo je glavna in kdo stranska književna oseba? Pred vsakim imenom napiši ustrezno številko.

_____ Maj	1 glavna književna oseba
_____ Maks	2 stranska književna oseba
_____ Martin	

(1 točka)

4. Za katero književno osebo velja posamezna trditev? Na vsako črto napiši ime ene književne osebe.

Prevzema pobudo. _____

Omejuje svobodo. _____

Je neroden. _____

Je ukazovalen. _____

Po nepotrebnem razpravlja. _____

(2 točki)

5. Kako prostor in čas v odlomku ustvarjata temačno vzdušje? Odgovori v obliki povedi.

(2 točki)

6. Preberi del besedila.

*»Še dobro, da naju ni doma! Verjetno so vsi čisto iz sebe! To morajo biti tečni!«
se je trpko nasmehnil Maj in stožilo se mu je po varnem zavetju doma.*

Ali je Maj vesel, da z Martinom nista doma? Pojasni s svojimi besedami.

(1 točka)

7. Preberi del besedila.

*»Ne. Sem pa videl, da so uporabili plastični eksploziv! Tudi nama bi prav prišel!«
»Maj, zresni se! Jaz ne bom ostal tukaj! Ti pa zaradi mene lahko!«*

Zakaj Martin misli, da je Maj neresen? Pojasni s svojimi besedami.

(1 točka)

8. Ali sta Martin in Maj ravnala prav, ko sta na koncu odlomka napadla Makslo? Obkroži. Svoj odgovor utemelji v obliki povedi.

DA NE DA in NE

Utemeljitev: _____

(2 točki)

10. V krajšem zaokroženem besedilu

-
- This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

A	4
B	2